

БЕОГРАДСКЕ ОПШТИНСКЕ НОВИНЕ

ИЗЛАЗИ НЕДЕЉНО ЈЕДАНПУТ НА ТАБАКУ

Цена за Србију:

на годину 6 дин.
на пола године 3 дин.
за стране земље на годину 9 дин.

УРЕДНИШТВО и АДМИНИСТРАЦИЈА

ЈЕ У ЗДАЊУ

ОПШТИНСКОГ СУДА

Цена је огласима 6 дин. пара од врсте
Претплату ваља слаћи директно на општин-
ски суд и све кореспонденције на уредника
РУКОПИСИ НЕ ВРАЋАЈУ СЕ.
Неплаћена писма не примају се.

СЛУЖБЕНИ ДЕО

РЕДОВНИХ САСТАНАК

одбора општине београдске 6 октобра 1886 године

Били: *председник*, М. М. Богичевић, одборници и заменици: Н. З. Поповић, Јов. Дилбер, М. Д. Клидис, Св. Јанковић, Јаков Алкалај, С. Станковић, В. Дучић, И. Антоновић, Ем. Штајнлехнер, Ј. Петковић, Ник. Ђорђевић, М. Кретић, М. А. Павловић, Ј. М. Јанковић, Никола Д. Кики, П. Матић, К. Петровић, Ј. Милановић и Ферд. Розелт.

Г. Председник. На дневном реду имамо, господо, питање замашнога значаја: *извештај комисије, која је испитивала, по вашој одлуци, стање радова и грађевина на новоме централном гробљу.* Извештај је врло простран и њиме се констатује низ неправилности, које би донеле големе штете општини ако би предузимачи били по уговору. Молим вас да саслушате цео извештај. (Прочитан).

Г. Мил. Клидис. За мене је ово проста ствар: предати је суду и тражити накнаду штете; а како је нама и општини за све те злоупотребе одговоран шеф техничкога одељења, дакле I енжењер г. Љочић, он да се одмах отпусти из службе.

Г. М. Кретић. Извештај као да је тенденцијозно написан и наперен противу Љочића, и за то је потребно да узмемо прво од њега реч, па онда да донесемо закључак.

Г. Н. Ђорђевић. Рецимо баш и да би била могућа тенденцијозност у извештају, у толико, у колико је то ствар форме, дакле стила. Али одвојена стоји очитост тако неправилне радње. Општински је енжењер био надзорник свих предузећа на гробљу. Као савесан орган, требао је прве, најситније неправилности предузимачких радова, да реферисе. Кад то није чинио, крив је. Крив је још и за то што фале и она акта, којима је исплата наређивана; а ми сви знамо шта то значи.

Г. Ј. Јанковић. Као члан комисије знам да смо тражили дубље копање темеља, а приметили смо да се ради циглом а не каменом. Други енжењер, г. Минклер, водио је, од првога дана, белешку дневних радова. Она може да покаже је ли и шеф-енжењер вршио са своје стране довољан надзор.

Г. Ј. Дилбер. Без одбора, није требала да буде одобрена ни једна пара исплате.

Г. Дучић. Нисам техничар, али и најповршнији лајик може, на први поглед, да уочи крајњу несаветност контроле. Одсудно сам за то да се г. Љочићу служба откаже, а ствар преда суду.

Г. Ем. Штајнлехнер. Планирање, које је извршено у гробљу, у колико ми је ствар позната, оправдано је с хигијенског гледишта: да не би било сливања воде. Но послови на зградама и огради, изгледају сушта несавесност, за коју могу нама бити одговорни само оп. енжењери. Узети од обадвојце изјасњења, па онда да ценимо што да се чини даље. Међу тим комисији техничара и *правника* поверити на оцену: хоће ли бити успеха ако ствар предамо суду.

Г. Мил. Кретић. На основу самог извешћа стручњака и нестручњака, отпустити човека из службе, непаметно је. Извештач гради јеремијаде. Тек после разјашњења, могли би ствар даље ценити.

Што се тиче контролисања, за оно што сам ја оцењивао — јамчим да је правилно извршено, за длаку тачно.

Г. Н. Ђорђевић. Није ту једна неправилност, већ на све стране; и на бунду, и на крову, и на зградама, и на планирању, и на озиђивању, и при исплатама — свуда. Лепо рече г. Дучић: и без комисије јасно се виде све штете и неправилности.

Г. М. Клидис. Слажем се са г. Ђорђевићем потпуно. Поред набројеног, неправилност је јасна и то, што је ме-сто камена зидано циглом.

Оно што је главно у речи г. Кретића, не стоји. Није г. Љочић први пут данас у служби. Његови су радови познати. Да се отпусти из службе.

Г. Н. Ђорђевић. Има исплата које је и сам г. Љочић одобравао. Зар је то правилно?

Г. Милан Павловић. Факт је, господо, да ће гробље коштати 500,000 динара, а да за толико нема посла ни вредности, ни један неће спорити. Поменуо је један говорник *тенденцијозност извештаја*, ја одбијам то, као одборник. Изабрали смо у комисију заклете другове наше, а и сами заклети, могли смо изабрати и стручњаке ван одбора. Извешћу њиховоме је поклањам потпуну веру. Злоупотребе постоје, и њих не смемо оставити не кажњене. Велики део кривице носи енжењер. Грех би био не казнити га отпуштањем још вечерас. Иначе одбор би примио кривице на се. Интересе општинске морамо заступити и тога ради ствар предати правницима и Суду. Ја помињем само да кроз цео Београд бруји прича о новом

гробљу и његовоме баснословном коштању. Ми не смемо да ћутимо, ни да попуштамо.

Г. Ј. Дилбер. Слажем се са г. М. Павловићем, да се г. Љочић још вечерас отпусти.

Г. Н. Борђевић. Колико се сећа, у извешћу се не каже да фале акта овога предмета но из њих предрачуни,

Г. М. Павловић. Извешће је велико. Говорити специјално, овде је не могуће. Ми не можемо да кривимо само једног — но све. Главно је да злоупотреба и кривице има у велико.

Г. К. Петровић. Ако ћемо, а без сумње извешћу комисије морамо поклонити потпуну веру — не остаје друго но предузети енергично што је нужно за заштиту општинских интереса. У комисији је било поред одборника и нарочитих стручњака, а кадеу нам они констатовали неправилности, које, у осталом и без њих, сви видимо — мор мо потргнути на одговор кривице: на првом месту инжењера, што није вршио савесно поверену му дужност. Али да не би ни њему нити икоме другом дали повода да се жали на пристрасност, треба да саслушамо г. Љочића да чујемо дакле и његову реч, ма да ја у напред знам да се он не може ни чим стварним ни бранити ни одбранити. Иначе би се огрешили и о устав и о правичност; осудили би без саслушања. Но да се не би ствар одуговлачила, да се саслуша по свима наводима извешћа још сутра, па одмах да се држи седница.

Г. В. Дучић. Огрешили би се о комисију; значило би, не верујемо јој, кад би доносили решење и искати изјасњење.

Г. М. Клидис, слаже се с г. Дучићем.

Г. М. Крстић, остаје при своме тражењу да се г. Љочић саслуша.

Г. М. Клидис. Тиме ће се само ствар отегнути, и г. Љочић извући испод одговорности и казне.

Г. К. Петровић. Саображавајући нашу радњу прописима и законима — поступићемо само онако како треба. Комисија је требала да узме реч и од г. Љочића, и онда би могли још данас одлучити што треба. Кад она није то учинила, потребно је саслушати г. Љочића.

Г. Н. Борђевић. Једно стоји: или веровати инжењеру или комисији.

Злоупотребе не могу да се пореку, а онда нам саслушање није нужно.

Г. Јов. Дилбер. Ја бих, да могу, казнио морално данас сву г. г. одборнике, који су могли гласати да се г. Љочић по други пут прими у општинску службу, кад су знали како је из ње први пут истунио.

Како се нико више није јавио за реч, стављена су оба предлога на гласање:

а) да се инжењер Љочић одмах отпусти, из службе, а ствар преда Суду, (*Клидис и Дучић*) и

б) да се г. Љочић саслуша протоколарио и одмах сазове седница одборска, ради даљег закључка (*Петровић и Крстић*).

Са 14 против једног гласа (4 се уздржали) усвојен други предлог и тиме

решено:

да се идућег дана протоколарио саслуша г. Љочић, по свима тачкама извешћаја, а у вече сазове одборска седница.

Против гласао г. М. А. Павловић а уздржали се: г. г. М. Клидис, Д. Дучић, И. Антоновић, Н. Борђевић.

Г. Председник износи молбу Чумића бравара да му се исплати његов део посла на гробљу (каније) пошто му предузимач неће да плати.

По саслушању акта

одлучено:

да оп. правобранилац даде мишљење.

Г. Председник. Полиција нас пита: на коме би месту могли изместити старинарнице (телалнице).

По споразуму г. г. одборника —

решено:

да се препоруче два места: једно, иза ботаничке баште, а друго иза „енглезовца.“

Саопштена акта, за уверења, по саслушању којих одбор је

изјавио:

да су Стевана Гајичић, Андрија Скочајић и Милутин Ераковић, доброга владања, а сиротног имовног стања; а Мита Павловић носач да је сиротног стања.

ПРОТОКОЛ

ванредног састан. општин. одбора 7 октобра 1886 године

Били: *Председник:* г. М. М. Божићевић, одборници и заменици: г. г. Никола З. Поповић, Никола Д. Кики, Милош Симеонович, Светозар Јанковић, А. Ђ. Кумануди, Мијајло Крстић, Павле Матић, Јанаћ М. Јанковић, Милутин Ј. Марковић, Никола Борђевић, Манојло Д. Клидис, Јован Дилбер, Ем. Штајалехнер, Ђ. Козарац, Стево Добривојевић, Илија Антоновић, Васо Дучић, Никола М. Боди, Милош Валожић, Милан А. Павловић и Коста Петровић.

Г. Председник. Према вашој одлуци, у јучерашњој седници данас је протоколарио саслушан г. Љочић а по истој одлуци, ја сам сазвао седницу да би чули то саслушање и донели одлуке шта да се даље предузме, ради заштите општинских интереса у предузећима на н. гробљу.

Молим вас да чујете саслушање. (Прочитано).

Г. М. Крстић. Као што видите господо, г. Љочић се брани и вели да му треба више времена те све да објасни.

Г. Милан Павловић. Комисијским извешћем констатоване су злоупотребе и тражен одговор г. Љочића. После саслушањог његовога изјасњења још јачег сам уверења да велики део кривице пада на њ. Да се одмах ствар преда правничкој комисији а сви кривци туже суду.

Г. Ст. Добривојевић. Није дело довољно испитано. Љочић се брани да је послове вршио по наређењима, а ко је давао одобрења, вели, не зна. Треба савесније да се ствар испита и види на коме лежи кривица.

Г. Мил. Марковић. Саслушање је врло површно и може се рећи неправилно. Давао је одговор на памет, а то не може да буде. По оваком саслушању не може нигде

у свету да се окриви, ни осуди. Морају се претходно изнаћи сва акта и из њих кривица испитати. Треба дакле: а), дати 5 дана Ђочићу за одговор, б) изнаћи акта и в) комисија и акта и одговор да проучи и оцени.

Г. *Стева Добривојевић*. Пре ће се постићи ствар мишљењем г. Павловића: поверити ствар комисији правника.

Г. *Ј. Дилбер*. Ја једно не разумем. Ђочић каже није могао пронаћи злоупотребе а могао је као званично лице вршити приватан посао, водећи књиге и рачуне између гробљанских предузимача. Ми смо сувише галантни према таквим људима.

Г. *Ман. Кљидис*. И синоћ сам био за то, да се ствар упути прав. комисији. Ђочић се није оправдао, он само говори у своју корист — а то не значи ништа.

Г. *Ник. Ђорђевић*. Данас имам друго гледиште. Синоћ сам био да се г. Ђочић одмах отпусти, пошто сам држао да је само он крив, што су општински интереси занемарени.

Данас видим да су и други криви, и онда је нужно да се свачије кривице испитају, и испит учини и над свима органима, који су суделовали ма у коме послу. А што нема аката, у томе се виде многе злоупотребе.

Г. *Мил. Симоновић*. Овде се удара на то као да има хотимичне кривице и до енжењера и до суда, а ја немислим тако. Верујем само да има неправилности и ништа друго.

Г. *Милан Павловић*. Општина има читаво техничко одељење, и баш из самог одговора г. Ђочића види се да у њему не влада никакав ред. Он вели: не зна ово, не зна оно, а то очито потврђује да је г. Ђочић и неуредан и нетачан. Он се не може да трпи: треба га одустити. Нико не одриче да на гробљу има штете, а чим то стоји им и кривице. За то сам и предложио комисију, на сви да искусе последице.

Г. *Ст. Добривојевић*. Нисам за отпуштање, пре дефинитивног одговора, док је још у служби.

Г. *Ј. Дилбер*. Прво отпустити г. Ђочића, удалити га из службе, па онда чинити судски корак и потргнути га из одговорности.

Г. *В. Дуцић*. Дао нам је одговор и није се оправдао. Ед он сам не иште више рока, не можемо му нудити нове судске корак учинити.

Г. *Мил. Марковић*. Два мишљења владају: једно да се комисији правника повери да испита дело па онда Ђочић осуди, а друго да се он одмах отпусти. Ја не могу ни а г. Ђочића да јемчим, али још се не потврђује да је крив; а без тога, није на месту оптужење.

Г. *К. Петровић*. У Комисији која је радове гробљанске испитивала, били су чланови и г. г. Добривојевић и Милутин Марковић. Мени се буну кад видим данас да они опет пројектују шта још има да се чини. Ми смо комисији поверили били да послове оцени и каже у каквоме су стању, а тиме и које крив за оно што је неправилно и лоше урађено; а оно данас се види да за 5 месеци комисијског рада није ништа урађено; и да опет ствар треба отезати ради нове комисије. То значи да бацамо све саме комисије а чланови њени позиве састанке само да потписују а на рад да не долазе.

Питам сме ли се сад и часа чекати а да се не тражи оштета.

Нисам за нове комисије, него ствар, као незрела, да се упути право браниоцу општинскоме на поступак, а е енжењером поступи административно по предлогу г. Ман. Кљидиса. — Било би смешно да данас опет бацамо неку нову комисију.

Г. *Ст. Добривојевић*. Комисија је била овластила енжењере: г. г. Илчића и Марковића Ђубу, да извештај саставе. Томе техничкоме извешћу треба да се придружи још испит. У томе је цела ствар.

Г. *М. Кљидис*. Један предговорник рече: г. Ђочић није крив. За мене — он је крив.

Г. *М. Марковић*. Чудим се г. Петровићу. Зна се колико смо морали чекати да техничари извештај склопе; али њихов елаборат без правничког није ни требао изаћи пред одбор. Комисија има да одреди, је ли, и ко крив — а то није учињено. Изашло незрело пред одбор, не кривицом комисије но пре председништва.

Хоћемо праву истину. Не можемо и не ћемо сви до једн г да платимо 500.000 динара, али не можемо и не треба да хоћемо и један да без обончања посла, дела које се суди, да изречемо осуду.

Г. *Ник. Ђорђевић*. Имамо и извешће и одговор Ђочића. Судећи по извешћу — г. Ђочић је крив; по одговору — није.

Г. *Мил. Павловић*. Овде нема и не сме да буде личвог расположења и не расположења. Ми треба сви да увидимо једно: нико не пориче да злоупотреба има, а кад је тако у ствари, ко је нама на првом месту одговоран ако не енжењер. Да је г. Ђочић, као шеф био на своме месту, не би допустио да се не води никакав рачун. Каже: био сам, те није доспевао за све послове; а могао је да свршава приватне.

Нама свако натура на нове злоупотребе гробљанске. И ми би носили моралну одговорност и велики грех; за то да отпустимо г. Ђочића још данас, па онда комисија да констатује штету и кривице осталих — па Суду.

Г. *К. Петровић*. Слажем се са г. Павловићем и његов предлог треба одмах да изгласамо и онда вратимо истој комисији извештај да доврши што је нужно.

Остајем при томе да је кривица комисије само, што је и после 5 месеци незрела ствар изашла пред одбор. У комисији су били и г. г. Добривојевић и Марковић, па су требали они да сврше правни део, а не да сада предлажу избор нове комисије. Г. Марковић чини неправедан прекор председништву, за нехат комисије.

Г. *Ст. Добривојевић*. Не слажем се с г. Милутином у пребацавању председништву. Доиста кривица што ствар раније није свршена, лежи до комисије само, а највише на оне, између нас, који нису хтели у седнице долазити.

Но ја никако нисам за то да се Ђочић отпусти одмах. Значи: отпуштен а не саслушан довољно. Углед општине и њене службе иште да не поступимо на пречац.

Г. *Ј. Дилбер*. Е баш доиста не треба да отпустимо г. Ђочића. Најбоље је да га потрпимо још мало, дакле човек сврши посла својим клијентима!

Г. *Ем. Штајнлехнера*. Ја у неколико правдам г. Ђочића. Ко није учествовао у техничким радовима, не зна

ПРОТОКОЛ

ванредног састанка општин. одбора 9 декем. 1886 године

Били: *председник* г. М. М. Богичевић, *одборници и заменици*: Н. Ђорђевић, Д. М. Дучић, О. Станковић, В. Дучић, П. Матић, Ем. Штајнлехнер, С. Јанковић, К. Петровић, Ј. Констандиновић, М. Вељковић, Н. Д. Кики, А. Ђ. Кумануда, И. Антоновић, А. Богичевић, Ј. Д. Стефановић, Ј. Милановић, Ј. Дилбер.

Пре дневног реда, а пошто је отворен састанак, положили су заклетву, по закону, ново изабрани чланови суда, кметови помоћници, одборници и заменици.

Г. *Председник*, помиње да су на дневном реду све нови предмети, за које нема потребан број одборника да би се решавању могло приступити; због чега даје реч г. Н. Ђорђевићу, по његовом тражењу.

Г. Н. Ђорђевић. Овогодишњи попис стоке и возова, како ја налазим, није свршен потпуно онако, како би требало да је извршен један тако озбиљан посао. Са њиме се журило, те за то није ни могла да се изведе нужна тачност и правилност.

Због тога, ја бих молио да одбор изјави жељу а председништво општине поради на надлежном месту, те да се тај попис подвргне једној одборској ревизији колико да би се ујемчила што већа правилност разреза на грађане.

Ма колико, господо, да се војна комисија са бројем одборника, који је раду комисије присуствовао, без сумње старала да разрез испадне што правичније, ипак је сам више не убеђен да има омахака. Кад би дакле пред цео одбор изашла радња комисије на деталну оцену, увереч сам да би то само користило ствари, а после тога не би имао нико права да рече, е је ствар изведена у мањој озбиљности, од оне коју је налагала и налаже.

Г. *Јовица Барловац*. Делим потпуно гледиште г. Ђорђевића. Доиста је нужно да и даље радња комисије пред цео општински одбор, пошто ће он већи број а заступљен и редовима, моћи боље да оцени имућност грађана. За то је у осталом г. министар и наредио био да одборници присуствују попису. Али многи од нас, због трговинске сезоне, за време које је баш комисија и радила, нисмо могли редовно остајати од својих послова и седети у комисији. На против у седници — две, могли би видети је ли комисија дала правилне оцене или бар ваљали што и у колико мењати, те о томе рећи своју.

Слажући се са гледиштем г. г. Ђорђевића и Ј. Барловца, одбор је

ОДЛУЧИО:

да председништво општине поради код г. Министра војног да одобри да се извршени попис стоке и возова подвргне накнадној ревизији.

Саопштена су акта, којима се траже уверења о имовином и задружном стању и владању за кривце и сиромаштву за ђаке, и одбор је по саслушању акта —

ИЗЈАВИО:

да су сиротнога стања *ђаци*: Милутин Витковић, Анастас Стојановић, Владимир Цонић, Милан Дескаш, Андрија

шта су то муке. Што акта нема — нема ни факата. Ствар довољно бар колаудирати.

Г. *Ст. Добривојевић*. Ја ћу први гласати да се Ђочић отпусти, оправдао се или не. Али само не могу да допустим осуду без ислеђења.

Г. *Д. Дучић*. Стрчњаци баш у његовим делима налазе злоупотребе. Он се слабо брани. Крив је — отпустити га.

Г. *М. Павловић*. Зар и после признања г. Ђочића да је хонорарно вршио приватан посао, водио књиге и рачуне између предузимача гробља — ваља још двоумити о отпуштању?!!

Ја иштем да се изгласа прво његов састанак. И синоћ је пао предлог да се он отпусти. Решење одложено до данашег саслушања. Сада нема места одлагању.

Г. *Мил. Марковић*. Сви смо сагласни у томе да кривицу не оставимо некажњену. Али је треба претходно потпуно констатовати, што ће баш ако је г. Ђочић за све крив, лакше бити кад је он у служби но кад се из исте отпусти.

Г. *Ј. Дилбер*. Молио бих да се извештај комисије штампа. Јуче пребачена тенденцијозност нек изађе на јавност па да сваки цени: је ли тенденцијозан или не.

Г. *Милан Павловић*. Први је предлог о отпуштању, па онда други: да се ствар преда суду, пошто се претходно добије правничко мишљење од правозаступника или исте комисије. Ја разумем да је данашња, *продужење јучерашње* седнице и за то има да се гласа по првом предлогу најпре.

Г. *К. Петровић*. Нова седница, нова и предругојачена мишљења. Предлози редом.

Како се више нико није јавио за реч, истављена су ова два предлога на гласање:

а) да се комисији, која је испитивала гробљанске радове врати извештај да доследи и потпуно извиди што је још нужно па да она одмах даље предузме што буде потребно ради обезбеђења општинских интереса, и

б) да се општински инжењер одмах отпусти па онда даље предузме што је потребно ради обезбеђења општине од штете.

Са 12 против 7 гласова одбацив предлог: да се инжењер г. Ђочић одмах отпусти, одбор је са 15 противу 12 гласа

РЕШИО:

да се комисији, која је раније одбором изабрана, преда по ново ова ствар да је у најкраћем року доврши; и да извидивши све злоупотребе уради од своје стране све оно, што би општински интереси захтевали.

Против првог предлога гласао: Н. З. Поповић и Јов. Дилбер, а уздржао се Н. М. Боди и Милан А. Павловић; а за други предлог гласали: А. Кумануда, Н. Ђорђевић, М. Клидис, Јов. Дилбер, В. Дучић, Н. Боди, Мил. А. Павловић.

По саслушању молбе, АБр. 1617

ИЗЈАВЉЕНО:

да је сиротнога стања Даница Рајићева, ученица в. жен. школе.

Шушкаловић, Мијаило Васић, Милорад Поповић, Властимир Николић, Миливој Ђ. Тирић, Ђока Живковић, Косара Младеновић и Јован Ердељан; а

да су доброг владања а сиротног стања: Љубомир Мартић, Таса Богдановић таљигаш; да су доброг владања а средњег имовног стања: Исак Б. Албала трг., Јован Ђаја професор, да су доброг владања и доброг имовног стања: Маке Флајшер лончар, Младен Тодоровић абација, Ђорђе Бркић бакалин; а да не познаје: Милана Деспотовића лебара, Димитр. Јовановића пиљара, Марка Софронијевића и жену му БERTУ, Живка Јовановића калфу, Антонија Лукавчевића, Мијаила Николића тесача, Петра Бартаси надничара, Петра Смиљанића, Марка Ракића, Владимира Костића, Саву Шукуљевића, Селимира Јовановића шегрта, Јована Васиљевића слугу, Николу Никетића скитницу, Богдана Марковића, Косту Јовановића, Стевана Ненадовића бив. дуванџију, Милана Петковића кројача, Петра Дуина бив. ђака, Димитрија Живковића пекара и Коломбаш Коломбаши слугу. Сравнити обоје — једини пут за оцену кривце.

НОВОСТИ

Софија, (30 окт. у вече) Хајдучка чета, која се појавила у Ески-Загри, већ је растурена. Вођа им беше бивши бугарски официр Бојанов. Ова чета имађаше политичку цел. Полиција је успела да затвори неколицину.

Кобуршки принц уредио је, у спомен свог додаска у Бугарску, особити орден.

Париз, 30. октобра. По уверавању „Journal de Débats“: Рувие, посетивши 29. октобра у вече Гривија, нашао је, да је председник републике силно клонуо духом. Гриви држи да против његовог зета Вилсона нема никаквих, очевидио, компромитујућих доказа.

Берлин, 31. окт. По извешћу из Сен-Рема нема никакве сумње да немачки престолонаследник болује од рака.

„*Тану*“ јавља нарочити извештач из Берлина: Професор Бергман обуставио је своја предавања; он се сад налази на расположењу немачкога цара и очекује да га сваки час из Минхена позову ради операције над немачким престолонаследником. Следујући традицијама хохенцолернскога дома овака операција, од које зависи живот шефа прускога двора или његовога наследника, не може се извршити без присуства једног од њих и свију пруских министара.

Цар је послао принца Вилема, да однесе у Сан-Ремо ову његову заповест, под условом: да се операција предузме тек онда, ако сви лекари изјаве

преку потребу за њу. По изричној царској жељи операцију ће вршити Др. Бергман.

Главни дворски доглавник г. Кегел наредио је у свима црквама молитве за здравље престолонаследника.

ЌЊИЖЕВНОСТ

Souvenirs sur Tourgénéff, тако се зове књига Павловскога, која је недавно угледала света у Паризу, а о којој је књизи у једноме од прошлих бројева „Нов. Времена“ писао познати руски књижевник Булгаков, по коме мислимо да упознамо наше читаоце са њеном садржином. Тургењев је у своје време обратио велику пажњу на писца ове књиге, као на млада, но веома даровита човека. Он га је увео у свој интимни круг, радо је разговарао са њиме о разним стварима, а по неки пут му је казивао и планове за своја дела. Отуда је и поникла ова књига. Успомене ове односе се већином на последње године живота великога рускога песника у Паризу. Но Павловски је вештачки сајединио ново-прибрани и још не издани материјал са оним, што је већ познато о карактерним пртама личности Тургењева. Неће, дакле, бити без интереса и за наше читаоце ако им саопшtimo по неко место из ове књиге.

Познати су, у главном, односи Тургењевљеви према Л. Толстоју и Достојевском, но ти односи јасније су много представљени у успоменама Павловског. Тургењев не само да је признавао Толстоја за већег писца од себе, него је и прилично био саравњив због његове оригиналности. Достојевскога је много мрзио и често се жалио на њега што неправедно прича о њему, као да мрзи Русију и народ руски. Но ово причање Достојевскога није у осталом, сасвим без основа. Павловски наводи један свој разговор са Тургењевом, који у неколико то потврђује. Разговор се водио о руској народној књижевности, а затим се, сасвим нехотично, повела реч и о наравственој физијономији рускога народа. Назвавши руску народну књижевност „коровом“, а руске народне песме „јаукањем“, Тургењев је о самоме народу рекао ово: „То је — роб, који никад ништа није створио, а неће ни створити, који је историјом осуђен да вечито мили позади западне Европе. Тај народ неће никада играти превлађујућу ролу у историји човечанства. То је народ без воље, без сазнања самога себе.“

Овакво прорицање, у устима сваког другог човека, сматрало би се као празно фразирање, које у својој категоричности и гордости показује непознавање руске историје; али у устима Тургењева оно са свим друкчије звони. Достојевски је, дакле, имао право да осуђује такве разговоре, ма да у истинитост уверења, која се у подобним разговорима налазе, није ни сам Тургењев искрено веровао, као што се даље из књиге Павловскога јасно види.

Интересантна је и карактерна у књизи Павловскога и она глава, у којој се причају мисли Тургењева о његовим сопственим делима. Пре него што ће да напише свога Базарова, он је водио дневник о свему што је видео, о свему што је чуо и прочитао са тачке гледишта самога Базарова. Тај дневник мора да се и сада негде налази јер, по казивању Тургењева, он га је дао некоме на прочитање па га није добио натраг. На другом месту књиге испричана је историја Аси.

Разговоре о овим типовима изазивале су обично жалбе Тургењева на пристрасност критике према његовим делима. Била су му врло непријатна пребацивања да не познаје омладину руску...

Српској читалачкој публици познат је превод приповетке „Вешнихъ водъ“, која је штампана у „Побратимству“ под насловом „Лањски снег.“ Павловски пише о тој приповести ово: „Госпођа Палозова, казивао ми је Тургењев, то је верна слика књагиње Т-ој, коју сам добро познавао. У своје време она је градила приличне сензације у Паризу. Тамо је се још и сада сећају. Панталеоне је живео код ње. Он је према њој заузимао неки средњи положај између пријатеља и прислужника. Талијанска породица узета је такође из живота. Ја сам само изменио подробности и прерадио сам све, јер не могу слепо да фотографирам. Тако, на пример, књагиња је била пореклом циганка, а ја сам створио од ње тиг велике госпође руске, из породице плебејске. Панталеона сам додао талијанској породици.“

Живот Тургењева, у последње време, у Паризу, био је са свим усамљен. Управо рећи он и није имао никаквих пријатеља. „Сви они који су ма по чему сматрали себе као пријатеља његовог, били су у истини, вели Павловски, туђи њему; у његовом срцу није за њих било места.“ Павловски тврди чак, да од свију његових веза пређашњих није било ни једне о којој није говорио са горчином. Он је налазио да се велики део његових пријатеља, ра-

чуна међу пријатеље само зато, што у њему налази користи за себе.

Недостатак у пријатељима а отсуство породичнога живота бацали су га често у меланхолију. Имао је много слободнога времена и дружио се радо са руском младежи, која је у Паризу живела. Готово сваки дан од 10 с. до 1. сата пре подне било је код њега по петоро шесторо људи, који су му казивали своје наде или су слушали његова приповедања. Писцима почетницима он је саветовао да пазе на лепоту стила, мрзио је оне, који му подражавају, и ватрено је устајао противу свију који су тврдили да су велики песници исцрпели из живота све појетске сижете. „Сижете су — вечни, као и душа човечија, говорио је тада. Само се форма мења... Хомер је описао војну. Јели тиме што изгубило Толстојево дело „Војна и мир“? Разни писци развијају се при разним условима. Њихов је посао да пронађу те услове и њихове резултате. Живот је бескрајно разнолик. Он свакога дана ствара нове форме. Част ономе песнику, који је у стању да их упозна.“

Великодушност Тургењева према својим младим земљацима, била је заиста, безгранична. Они су то знали и користовали су се тиме без икаквих церемонија. Он је са својом великодушношћу често и „награбусио.“ Ево једнога примера. Госпођа З., измоли од њега новаца за одлазак у Русију. Али по одласку своје она му напише из Русије писмо у коме му пребацује да је непоштен према њој, јер ју је изпратио из Париза, да је се само откачи и тражи зато пензију за цео живот. Таквих случајева има доста. Једни су долазили Тургењеву за помоћ као човеку „демократи“, а долазили су многи украшени медаљама и орденима, тражећи од њега новчане помоћи. По неки су то чинили на веома груб начин. Један такав господин, у место благодарности грдио га је у својим писмима, а једанпут је чак припретио да ће „исчупати његову седу браду.“ Осим свега тога, код Тургењева налазило се увек различне, господе о чијој *се будућности он особито бринуо, којима је тражио рада и чинио све могуће услуге. Не имајући средства да свакоме помогне, он је приређивао литерарно-артистичка јутра, од којих је половину прихода давао на помоћ руске сиротиње, а половину на руску библиотеку у Паризу. На тим јутрима он је читао а госпођа Вијардо је певала. Поводом таквог једног јутра прича Павловски занимљиву анекдоту о Золи. Тургењев дозове писца „L' Assomoir“ -а да

учествује и он са читањем. Даме су очекивале да ће се јавити пред њима човек налик отприлике на циганина, са помршеном косом, са неотесаним кретањем и грубим говором. Но како су се изненадиле кад угледаше пред собом деликатног центлена! То је био Зола. „Зола се попе на естраду... Но тада се деси један савршено не очекивани скандал. Зола је бледио и руменио и неколико тренутака стајао је нем, не говорећи ни речи. Најзад покуша да чита, али, ах! сам није могао познати свога гласа. Књига му паде из руку. Он проумла нешто, гледајући на књигу, али шта, то нико није чуо.“ Неколико година позније Зола је признао да „и сада кад ми ноћу падне на памет тај догађај мене узимље зима и ватра.“

На овим јутрима Тургењев је упознавао французе највише са Пушкином. Но популарисање великог руског песника није се ограничавало само на томе. Тургењев, у друштву са Флобером и старцем Вијардо преводили су га на француски. Флобер је ретуширао те преводе и давао им коначну округлину. Неки од њих штампани су у своје време у једном од француских листова.

У Павловским „успоменама“ говори се и о политичким уверењима покојнога песника. Ма да Павловски тврди да Тургењев није имао скоро никаквих уверења, јер је у току два сата могао припадати најпротивнијим партијама, опет је глава, у којој се о томе говори доста занимљива. Тургењев је у младости живео заједно са Бакуниним у Берлину, био је пријатељ Херцена, Бејлинског, Огарева, но они су га сви сматрали као човека лакомислена. Доцније се, истина, Тургењев осветио њима за такво њихово мишљење, изневши у „Руђину“ Бакунина у мало ласкавој светлости, и исмејавши пријатеље Херценове у роману „Дим.“ По тврђењу Павловског Тургењев, и поред све своје несталности у политичким уверењима, опет није никако волео да га међу либерале рачунају...

Једном је Павловски био сведок једне веома комичне сцене: у кабинет Тургењева, уђе некакав млад човек и предаде му дењак хартије: „ево, рече он, сад је написано друкчије, управо сад стоји у хармонији са правцем самога листа.“ — Добро, прекиде га Тургењев и поклони се. Младић оде. „Овај човек може све“ примети Тургењев слежући раменима. — А ко је он? запита један од присутних. — Та... некакав кореспондент... (конзервативног листа). Он ми је донео доказ како уме да пише са гледишта разних партија. Моли ме да га препоручим уредништву „Рускога Курира.“

— И ви сте му обећали?

— Па шта да радим?

Сви ударише у смеј.

— А што се смејете? Запита Тургењев.

— За име бога па ово је кореспондент „Рускога Курира“, одговори неко показујући на једнога господина, који се такође ту налазио.

Наста прилична забуна код Тургењева и он отпоче да се правда тиме, да о његовим рекомандацијама слабо води ко рачуна, јер их сматрају као просту љубазност и ништа више...

В—в.

Трикупис и његови пријатељи. Нарочити дописник „Revue de l' Orient“-а пише следеће из Атине: „Говори се, у политичким круговима, да је министарство садање доведено у забуну, гласом, да су се разне политичке фракције у Грчкој удружиле, створив коалицију, за напад на политику садањег кабинета, приликом бонског отварања парламента; ова новост била је предмет многобројних чланака у дневним журналима, у којима се потпуно правда поступак опозиције. Између осталог помиње се у њима, да је финансиска политика Трикуписовог кабинета произвела рђав упечаток на све вође опозиционих странака, који су дошли на мисао алијанције, са старим вођем опозиције Делијанисом. Уверавају да је то с тога, што нико између њих не би, сем Делијаниса, био у стању да води политику опозиције са угледом на успех.

Финансијско питање грчке је још једино које може да пробуди најживље интересовање парламента и јавног мњења, као што је и натерало и разне политичке фракције да се здруже у једну једину политичку странку — против Трикуписа.“

Т Р Г О В И Н А

Стање пијаца за месец Октобар

Прешло је преко општинског кантара:			
1.083 431	кила	Пшенице	по 10:37 дин.
100.720	„	Пшенич. браш. (лебног)	„ 15.— „
4.920.753	„	Сувих шљива од	„ 18—25.— „
24.500	„	Кукуруза.	„ 8:50 „
24.520	„	Ораја	„ 26.— „
163.064	„	Јечма	„ 7:50 „
120.742	„	Овса	„ 7:50 „
26.832	„	Ражи	„ 7:50 „
		Мекиња	„ —:— „

МЕСЕЧНИ СТАТИСТИЧКИ ПРЕГЛЕД

Заклане стоке у општинској кланици у месецу Октобру 1887 године

Кад је клана			З А К Л А Н О															
Број	Дан	Месец	Година	З а в а р о н								З а в о ј о к у						
				Бивола	Болова	Крава	Телади	Овнова	Јагањаци	Јарчева	Коза	Свиња	Прасади	Волова	Крава	Телади	Овнова	Јагањаци
1	Октобар	1887	—	16	5	1	21	5							6	1	—	—
2	"	"	—	22	4	5	31	3							5	1	—	31
3	"	"	—	24	5	9	41	3							7	2	—	—
4	"	"	—	21	2	2	21	2							7	2	—	—
5	"	"	—	20	10	6	34	2							6	—	—	32
6	"	"	—	22	3	4	44	1							6	3	—	—
7	"	"	—	22	8	4	34	1							8	1	—	—
8	"	"	—	16	3	2	21	—							7	—	1	—
9	"	"	—	20	4	2	25	1							5	—	—	35
10	"	"	—	23	3	10	42	2							7	2	—	—
11	"	"	—	17	7	2	19	2							9	—	1	—
12	"	"	—	16	12	6	23	1							1	1	9	33
13	"	"	—	20	4	4	17	2							6	1	1	—
14	"	"	—	20	6	2	22	1							6	2	—	—
15	"	"	—	20	4	5	30	2							5	—	—	33
16	"	"	—	18	3	3	14	3							6	2	—	—
17	"	"	—	23	8	4	33	7							7	2	—	—
18	"	"	—	19	1	—	11	—							7	2	—	—
19	"	"	—	17	6	1	21	2							5	—	—	35
20	"	"	—	16	5	1	21	2							6	2	—	—
21	"	"	—	22	4	4	21	2							8	1	—	—
22	"	"	—	11	10	2	15	1							7	—	—	—
23	"	"	—	14	14	7	19	1							5	—	—	35
24	"	"	—	18	9	6	10	1							6	4	—	—
25	"	"	—	19	5	7	12	2							6	3	—	—
26	"	"	—	18	7	3	19	1							5	—	—	30
27	"	"	—	18	6	2	22	1							4	3	—	—
28	"	"	—	20	8	3	25	—							6	3	—	—
29	"	"	—	13	7	2	13	—							6	1	—	—
30	"	"	—	12	11	7	18	1							4	1	1	24
31	"	"	—	17	9	4	26	1							8	1	—	—
Свега				—	574	183	120	725	53						187	41	13	288

31 Октобра 1887 год.
Београд

Мар. лекар општ. Београдске
Петар Петровић